

Válassza ki, hogy melyik szabályozóeszköz nem tartozik a gazdasági ösztönzők közé!

- kibocsátási díj
- környezeti adók
- kártérítés
- letéti díjak

Válassza ki az alábbi felsorolásból a kizárólag a természeti tőke értékelési módszerek típusait tartalmazó pontot!

- feltételes értékelés, utazási költség módszer, teljes gazdasági érték meghatározása, ökoszisztéma-szolgáltatások értékelése
- használati érték meghatározása, utazási költség módszer, ökoszisztéma-szolgáltatások értékelése
- feltételes értékelés, utazási költség módszer, hedonikus ár értékelés, ökoszisztéma-szolgáltatások értékelése
- tőkejáradék meghatározása, megújulási képesség értékelése, Hotelling szabály szerinti értékelés

Gazdasági ösztönzők alkalmazása esetén az innováció (szennyezéscsökkentő technológia fejlesztése) hatására ...

- nem mozdul el a szennyezés-elhárítási határköltség görbe, ezért nincs közvetlen hatás
- nem csak a vállalat számára lesz olcsóbb a szennyezéscsökkentés, de a teljes kibocsátás is csökkenni fog
- az innováció költségei miatt növekedni fog a szennyezési szint
- a vállalat számára olcsóbb lesz az előírások betartása, ugyanakkor nincs ok a szennyezés további csökkentésére

Az összes szennyezés változatlansága mellett az egyes kibocsátók a szennyezéscsökkentési terheiket egymás között átcsoportosíthatják, ha a hatályban lévő szabályozás eszköze...

- a termékdíj
- az emissziós határérték
- a kibocsátási (környezetterhelési) díj
- a kibocsátási jogok kereskedelmi rendszere

Szennyezési jogot jellemzően az ad el, aki

- magas szennyezés-csökkentési határköltséggel rendelkezik
- az állami szabályozás miatt erre kényszerül
- tőkehiányban szenved és magas szennyezés-csökkentési határköltséggel rendelkezik
- alacsony szennyezés-csökkentési határköltséggel rendelkezik

Válassza ki az alábbi felsorolásból kizárólag a gazdasági ösztönzés eszközeit tartalmazó pontot!

- emissziós norma, immissziós norma, szennyezés kiegyenlítés, letéti díj
- környezeti adók, kibocsátási díj, termékdíj, betétdíj
- emissziós norma, immissziós norma, termelési folyamat szabályozása, termékszabályozás
- termékszabályozás, termelési folyamat szabályozása, letéti díj, betétdíj

Válassza ki a helyes meghatározást az alábbiak közül! A szennyezési lánc modell ...

- a szennyezés kialakulásának folyamatára koncentrálnak, nem veszi figyelembe a károk megjelenését
- az igények megjelenésétől a károk kialakulásáig követi végig a szennyezés folyamatát
- a különböző szennyezések egymásba fűződő láncolatát modellezi
- a szennyezés láncolatát mutatja az ökoszisztémán belül

A környezetszennyezési problémák megoldását célzó Pigou-i és Coase-i elmélet között az a különbség, hogy

- a Pigou-i megoldás során a kormányzat (vagy önkormányzat) számítja ki a szennyezési optimumot, a Coase-féle megoldás pedig kizárólag a gazdasági szereplők önkéntes együttműködésén alapulhat
- a Coase-féle megoldás az állami beavatkozásokon alapul, a Pigou-i pedig a gazdasági szereplők önkéntes együttműködésén
- a Pigou-i megoldás során a szennyezési optimumot a hatóság írja elő, a Coase-féle megoldás pedig a gazdasági szereplők önkéntes együttműködésén alapul, ebben az esetben nincs szükség állami szerepvállalásra
- a Pigou-i megoldás során a kormányzat (vagy önkormányzat) számítja ki a szennyezési optimumot, a Coase-féle megoldás pedig a gazdasági szereplők önkéntes együttműködésén vagy kártérítési döntésén alapulhat

A termékdíjak használata azokban az esetekben javasolt a kibocsátási díj helyett, ha

- túlzottan szennyező a termék előállításának folyamata
- ezzel a tranzakciós (szabályozási) költség csökkenthető és a méltányossági veszteség kicsi
- kevésbé szennyező a termék előállításának folyamata
- csak a termékek szűk körére vonatkozik a szabályozás

A nem megújuló erőforrások optimális kitermelésének meghatározása...

- az erőforrás után fizetendő igénybevételi járulékon alapul
- a Hotelling-szabály szerint az erőforrás jelenlegi és jövőbeni árain és a banki kamatlábon alapul
- a Hotelling-szabály szerint az erőforrás jelenlegi és jövőbeni árain és a diszkonttényezőn alapul
- a Hotelling-szabály szerint az erőforrás jövőbeni árán, a banki kamatlábon és a diszkonttényezőn alapul

A termékkel együtt felszámított, és a termék visszaváltásakor a forgalmazónak, illetve a termék visszaváltójának maradéktalanul visszafizetett díj...

- betétdíj
- környezeti teljesítés
- környezetterhelési díj
- termékdíj

Válassza ki a helyes felsorolást az alábbiak közül! A tőketípusok általánosan használt formái a következők...

- föld, társadalmi tőke, mesterséges tőke, emberi erőforrások
- gazdasági (fizikai) tőke, társadalmi tőke, természeti erőforrások

- föld, munka, természeti erőforrások, mesterséges tőke
- gazdasági (fizikai) tőke, emberi erőforrások, társadalmi tőke, természeti erőforrások

A Coase-tételre alapuló szabályozóeszközök...

- a szennyezési jogosultságok allokálása és a felelősségi szabályok (kártérítés)
- a gazdasági ösztönzők és a morális készlet
- a közvetlen előírások és a gazdasági ösztönzők
- a közvetlen előírások és a szennyezési jogosultságok allokálása

A közvetlen előírások alkalmazásának hátránya, hogy...

- az előírások betartását bírsággal könnyen ki lehet váltani
- a vállalatok fajlagos környezetvédelmi költségeit nem tudja figyelembe venni, ezért nem versenysemleges, továbbá csak a határértékig ösztönöz csökkentésre
- nincs bevételtermelő képessége az állam számára
- a szennyezéssel kapcsolatos jogszabályok kiindulási szabályozása érdekében a magánmegállapodások betartásához szükséges intézményrendszert ki kell építeni

A környezetszennyezés optimális szintjének meghatározása nagy számú esetben a felelősségi szabályok alkalmazása révén azért nehézkes, mert...

- az érintett felek (szennyezők és szennyezettek) közötti önkéntes magánalkuk létrejöttének kapacitása korlátozott
- az ügyben döntő környezetvédelmi hatóságok kapacitása korlátozott
- a törvényalkotó intézmények jogszabályalkotási kapacitása korlátozott
- az ügyben döntő bíróságok kapacitása korlátozott

A Coase-tétel értelmében az érintett felek alkuja a tulajdonosi (vagy a szennyezéssel kapcsolatos más) jogok kezdeti szabályozásától függetlenül

- mindig az erőforrások hatékony felhasználási szintjéhez vezetnek, feltéve, hogy nincsenek (vagy elhanyagolhatóan kicsik a) tranzakciós költségek
- mindig az erőforrások hatékony felhasználási szintjéhez vezetnek, feltéve, hogy a tranzakciós költségek jelentősek
- mindig ugyanahhoz a Pareto hatékony szennyezési szinthez (környezethasználatához) vezetnek, feltéve, hogy nincsenek (vagy elhanyagolhatóan kicsik a) tranzakciós költségek
- mindig ugyanahhoz a Pareto hatékony szennyezési szinthez (környezethasználatához) vezetnek, feltéve, hogy a tranzakciós költségek jelentősek

Válassza ki, hogy a kibocsátási jogok kereskedelme miért előnyös!

- nincs szükség tranzakciókra, automatikusan elérhető az optimális szennyezés
- a vállalatok környezeti költsége így piaci alku alapul, a leértékelés szükségessé teszi a jogokat ezért az árak emelkedik, a kibocsátási főösszegre társadalmi elvárás érvényesíthető
- a kibocsátási főösszeg szétosztása után minden vállalatnak már rövidtávon is technológiai fejlesztést kell végrehajtania
- mindig a legkisebb költséggel megvalósítható szennyezéscsökkentésre kerülhet sor, a jogok felértékelése segíti a szennyezés visszafogás pénzügyi támogatását

Válassza ki az alábbi felsorolásból a kizárólag a közvetlen előírásokat tartalmazó pontot!

- emissziós határérték, immisziós határérték, termelési technológiára vonatkozó előírás, termék tulajdonságaira vonatkozó előírás
- emissziós határérték, immisziós határérték, szennyezés kiegyenlítés, letéti díj
- termék tulajdonságaira vonatkozó előírás, környezeti adó, emissziós határérték, immisziós határérték
- környezetvédelmi hozzájárulás, környezetterhelési díj, emissziós határérték, immisziós határérték
- környezeti hatásvizsgálat, termékdíj, kibocsátási technológiai határérték, területi (immisziós) határérték
- termék tulajdonságaira vonatkozó előírás, környezeti adó, emissziós határérték, immisziós határérték
- kibocsátási technológiai határérték, területi (immisziós) határérték, termelési technológiára vonatkozó előírás, környezeti hatásvizsgálat
- kibocsátási technológiai határérték, területi (immisziós) határérték, forgalmazható kibocsátási engedélyek, környezeti hatásvizsgálat
-

Egy termelési technológia környezeti hatásairól tudjuk, hogy a termelés normál körülmények között elhanyagolható környezeti hatással jár, azonban technológiai hiba esetén a havária következménye igen jelentős lehet. Ezen feltételek között az alábbi környezetpolitikai beavatkozási eszközök közül a következőt biztosan NEM érdemes választani:

- felelősségi (pl. kártérítési) szabály
- kibocsátási (környezetterhelési) díj
- kötelező környezeti felelősségbiztosítás
- letéti díj

A szubvenció, a környezetminőséget javító beruházások állami támogatása ...

- hasznos és az egyik leghatékonyabb környezetpolitikai beavatkozás, mert lehetővé tesz az Európai Unió támogatási alapok forrásainak a tagállami költségvetésbe való becsatornázását, ezzel fokozza a gazdasági növekedést.
- káros, mert kivétel nélkül a korrupció lehetőségét veti fel, ha az állam pénzt oszt a vállalatoknak.
- hasznos és az egyik leghatékonyabb környezetpolitikai beavatkozás, mert a kormányzat számára sokkal népszerűbb forrást osztani a szennyezőknek, mint megadóztatni a kibocsátásaikat.
- csak kivételes esetekben hatékony ("second-best") megoldás, mert nehezen biztosítható, hogy csak alacsony határkölségű megoldások valósuljanak meg, sőt, a szennyezés-csökkenés támogatási ígéretei vonzhatják a szennyező vállalatok beruházásait is.

A "gyenge" Coase-tétel (vagy hatékonysági tétel) szerint ...

- ha egy a környezethasználat szintjéről szóló alkuban a felek jogai pontosan szabályozottak és ismertek, a tranzakciós költség "nulla" és vagyoni hatás nem jelentkezik, akkor a felek szabad alkujában létrejövő végeredmény mindig Pareto-hatékony lesz a jogok kezdeti eloszlásától függetlenül.
- ha egy a környezethasználat szintjéről szóló alkuban a felek jogai pontosan szabályozottak és ismertek, a tranzakciós költség "nulla" és vagyoni hatás nem jelentkezik, akkor a felek szabad

alkujában létrejövő végeredmény mindig Pareto-hatékony és ugyanaz a szint lesz a jogok kezdeti eloszlásától függetlenül.

- ha egy a környezethasználat szintjéről szóló alkuban a felek jogai pontosan szabályozottak és ismertek és a tranzakciós költség "nulla", akkor a felek szabad alkujában létrejövő végeredmény mindig ugyanaz a hatékony szint lesz a jogok kezdeti eloszlásától függetlenül.
- ha egy a környezethasználat szintjéről szóló alkuban a felek jogai pontosan szabályozottak és ismertek és a tranzakciós költség "nulla", akkor a felek szabad alkujában létrejövő végeredmény mindig Pareto-hatékony lesz a jogok kezdeti eloszlásától függetlenül.

Van-e a kártérítésnek (egy bekövetkezett környezeti károsítás esetén az okozott kár utólagos megtérítésének) a jövő környezethasználatára vonatkozó ösztönző hatása?

- Igen, van, mert minden más hasonló környezeti kárt okozni képes környezethasználót az illetékes környezeti hatóságok fokozottabban fognak ellenőrizni, így a környezeti balesetet megelőzni képes technológiai fegyelem javulni fog.
- Nincs: az európai, kontinentális jogrendben nincs precedensjog, minden eset egyedileg ítéltető meg, a hasonló ügyekben hozott ítéletek között nincs logikai összefüggés.
- Nincs, mert a jogrendszernek előre meg kell mondania, hogy az egyes környezeti kár esetekben az objektív vagy a vétkességi felelősséget fogja-e alkalmazni.
- Igen, van, mert a potenciális (a hasonló szennyezést okozni képes) károkozó precedensnek tekintheti az ügyet - ha ő fog kárt okozni, vele szemben is hasonlóan fognak eljárni, ezért minden hatékony elővigyázatossági intézkedést megtehet.

Felelősségi szabályok (kártérítés) alkalmazása során a környezethasználatok adott, egyedi esetében a használat optimális szintjét...

- az érintett felek (szennyezők és szennyezettek) közötti önkéntes magánalku határozza meg
- környezetvédelmi hatósági döntés határozza meg
- bírósági eljárás (döntés) határozza meg
- a törvényalkotó jogszabályban határozza meg.

Egy környezeti jószág (pl. erdő) tulajdonjától az önkormányzat szívesen megszabadulna (mert nincsenek erőforrásai a hatékony menedzseléséhez), de biztosítani akarja, hogy a polgárai jólétének érdekében az új tulajdonos nem változtatja meg a jószág alapvető funkcióit (pl. az erdő erdő marad, nem vágják ki, nem építenek a helyére semmi mást). Ezt a célt hatékonyan biztosítja ...

- a menedzsment jog
- a fejlesztési jog (easement)
- a kizárás joga
- az átruházás joga

A normatív Coase-tétel értelme, hogy segítse a Coase-tétel szerinti, a környezethasználat hatékony szintjéről szóló alkuk létrejöttét azáltal, hogy ...

- megköveteli a jogalkotótól a környezethasználati jogok pontos és világos megfogalmazását.
- olyan intézményi környezetet alakítsunk ki, amelyben a tranzakciós költségek minimálisak lehetnek.
- megköveteli a jogalkotótól, hogy a környezethasználati jogok kezdeti elosztása minél inkább közelítsen a hatékony szinthez.
- olyan intézményi környezet alakítsunk ki, amelyben a vagyoni hatás nem jelentkezik.

Ha egy természeti jószágot tulajdoni vagy kártérítési védelemben is részesíthetünk, akkor a különbség az lesz, hogy ...

- a jogosultság megsértője kártérítési védelem esetén csak bíróság előtt tudja a jogait megvédeni, míg tulajdoni védelem esetén más hatóság (rendőrség, jegyző, környezetvédelmi hatóság) védelmét is kérheti.
- a jogosultság megsértője kártérítési védelem esetén csak a kárt köteles megtéríteni, tulajdoni védelem esetén a kártérítésen túl köteles az eredeti állapot helyreállítására és még büntetésre is számíthat.
- a jogosultság megsértője kártérítési védelem esetén csak a kárt köteles megtéríteni, tulajdoni védelem esetén a kártérítésen túl büntetésre is számíthat.
- a jogosultság megsértője tulajdoni védelem esetén csak a kárt köteles megtéríteni, kártérítési védelem esetén a kártérítésen túl büntetésre is számíthat.

Vagyoni hatás akkor jelentkezik, ha ...

- egy a környezethasználat hatékony szintjéről szóló alkuban a felek környezeti jószággal kapcsolatos jogai nem pontosan tisztázottak és ismertek.
- egy jószággal kapcsolatosan az elfogadási hajlandóság mindig magasabb, mint a fizetési hajlandóság; vagyis: egy jogról való lemondás többet ér, mint ugyanannak a jognak a megszerzése.
- egy megszerzett természeti jószág értéke a jövőbeli hozamainak számított értéke nagyságával megemelkedik.
- egy a környezethasználat hatékony szintjéről szóló alkuban a felek közötti tárgyalások csak magas tranzakciós költség mellett lennének lebonyolíthatók.

Egy környezetszennyezéssel kapcsolatban tudjuk, hogy (1) az érintett felek száma rendkívül nagy (a tranzakciós és az információs költség is magas), (2) a szennyezés által okozott externális kár értéke nem nagy (a MEC függvény "lapos"), és (3) a szennyezéssel kapcsolatos termékeket homogén módon, jelentéktelen technológiai és így szennyezési különbséggel állítják elő. Ezen feltételek között az alábbi környezetpolitikai beavatkozási eszközök közül a következőt érdemes választani:

- kibocsátási (környezetterhelési) díj
- közvetlen előírás (pl. emissziós határérték)
- termékdíj
- felelősségi (pl. kártérítési) szabály
- közvetlen előírás
- gazdasági ösztönző
- felelősségi (pl. kártérítési) szabály
- jogallokálás

A környezethasználat hatékony szintjét célzó Pigou-i és Coase-i elmélet között az a különbség, hogy ...

- más az állam szerepe a beavatkozásban: a Pigou-i megoldás során az állam számítja ki és érvényesíti a környezethasználat optimumát, a Coase-féle megoldás során a környezettel kapcsolatos jogok valamilyen kezdeti kijelölése - megfelelő intézményi környezet kialakítása - az állam feladata.
- a Coase-féle megoldás állami beavatkozásokon alapul, a Pigou-i pedig a gazdasági szereplők önkéntes együttműködésén.

- mindkét esetben az állam (önkormányzat) állapítja meg a környezethasználat hatékony szintjét, de aztán a Pigou-i megoldás gazdasági ösztönzőket és közvetlen előírásokat alkalmaz, a Coase-féle megoldás pedig felelősségi szabályokat és a tulajdonjog kijelölését alkalmazza.
- a Pigou-i megoldás során a környezethasználat hatékony szintjét a hatóság (kormányzat, önkormányzat) írja elő, a Coase-féle megoldás pedig a gazdasági szereplők önkéntes együttműködésén alapul, ebben az esetben nincs szükség állami szerepvállalásra.

Pigou tétele szerint ...

- minden gazdasági szereplőre kivethető egy olyan T nagyságú adó, ami biztosítja az állam környezetvédelmi feladatainak finanszírozását.
- minden környezethasználóra kivethető egy olyan T nagyságú adó, aminek hatására a környezethasználat nagysága a legkisebb környezeti externális költséget fogja eredményezni.
- minden környezethasználóra kivethető egy olyan T nagyságú adó, aminek hatására a környezethasználat a szennyező vállalat egyéni hatékony szintjére áll be.
- minden környezethasználóra kivethető egy olyan T nagyságú adó, melynek hatására a környezethasználat tényleges nagysága a társadalmi hatékony szinttel (optimummal) lesz egyenlő.

Ki dönt a környezethasználat hatékony szintjéről?

- a jogalkotásnál és felelősségi szabályok esetén az érintettek alkuja, a gazdasági ösztönzők esetén a gazdálkodó szervezetek, piaci szereplők megállapodásai, valamint a közvetlen előírások esetén a kormányzat (önkormányzat).
- a jogalkotásnál és a felelősségi szabályok esetén (Coase-i megoldások) az érintettek alkuja, a gazdasági ösztönzők és a közvetlen előírások esetén (Pigou-i elv alapján) a kormányzat (önkormányzat).
- a jogalkotásnál az érintettek alkuja, a felelősségi szabályok esetén a bíróság, a gazdasági ösztönzők és a közvetlen előírások esetén a kormányzat (önkormányzat).
- bármely esetben (jogalkotás, felelősségi szabályok, gazdasági ösztönzők, közvetlen előírások) az állam (kormányzat, önkormányzat).

A jogalkotó a környezetszennyezés hatékony szintjének kiszámítása után, az ezt az optimumot biztosító, a szennyezés vagy a termék/technológia tulajdonságait meghatározó fizikai, technológiai, műszaki szabályt ír elő, vagy a tevékenységet előzetes engedélyezéshez köti. Ez a környezetpolitikai beavatkozás:

- a közvetlen előírások
- a felelősségi szabályok
- a jogalkotás
- a gazdasági ösztönzők

Válassza ki az alábbi felsorolásból a kizárólag a gazdasági ösztönzőeszközöket tartalmazó pontot!

- emissziós norma, immissziós norma, szennyezés kiegyenlítés, letéti díj
- emissziós norma, immissziós norma, termelési folyamat szabályozása, termékszabályozás
- környezeti adók, kibocsátási díj, termékdíj, betétdíj
- termékszabályozás, termelési folyamat szabályozása, letéti díj, betétdíj

Egy környezethasználatlaltal kapcsolatosan jelentősek, magasak az információs költségek, viszont a tranzakciós költségek alacsonyak. Ez esetben ...

- egyik Coase-típusú beavatkozás sem használható, a szabályozás csak Pigou-féle eszközökkel valósítható meg.
- csak a jogallokálás alkalmazható, a felelősségi szabályok (kártérítés) nem.
- mind a jogallokálás, mind a felelősségi szabályok (kártérítés) alkalmazhatóak.
- csak a kártérítés alkalmazható, a jogallokálás nem.

A környezeti felelősségbiztosítás konstrukciója akkor alkalmazható, ha ...

- minimális a bizonytalanság, létrehozható kockázatközösség, kezelhető a káros szelekció és a morális kockázat minimálisra szorítható.
- az információs költségek alacsonyak, valamint a szennyezés és a kár létrejötte között nem telik el jelentős idő.
- minimális a bizonytalanság, a kockázatközösség kialakulása megelőzhető, biztosítható a szelekció és a morális kockázat minimálisra szorítható.
- a létrejövő környezeti kár nagysága nem kirívóan magas (a MEC görbe nem túl meredek), a tranzakciós költségek alacsonyak, a bizonytalanság minimális.

Ha az állam a Pigou tétel szerinti logikát követve meghatározta, mi a környezethasználat hatékony szintje (Q'), akkor ennek ismeretében ...

- vagy kivetheti a hatékony szint elérésére ösztönző T adót (gazdasági ösztönzőket vezethet be), vagy előírhatja magát a Q' hatékony szintet (közvetlen előírásokat vezethet be).
- előírhatja megállapított a Q' hatékony szintet (közvetlen előírásokat vezethet be).
- kivetheti a hatékony szint elérésére ösztönző T adót és ezzel egyidejűleg elő kell írnia magát a Q' hatékony szintet kikényszerítő közvetlen előírást is.
- kivetheti a hatékony szint elérésére ösztönző T adót (gazdasági ösztönzőket vezethet be).

Statikus ösztönző hatás:

- a jogosult meghatározhatja, hogy az adott természeti tőke funkciója megváltoztatható-e vagy sem.
- a jogosult meghatározhatja, hogy mások a természeti tőkével kapcsolatosan milyen jogokat gyakorolhatnak és miket nem.
- a beruházás haszna biztosan a jogosulté lesz, a természeti tőke hozamaihoz mások (akik nem ruháztak be) nem férhetnek hozzá.
- a jövőbeli hasznok is a jogosulté lesznek, ezért nem érdekelt a jószág gyors kiaknázásában, a természeti tőke rövid idő alatt történő felélésében.

Gazdasági ösztönzők alkalmazása esetén az innováció (szennyezéscsökkentő technológia fejlesztése) hatására ...

- nem csak a vállalat számára lesz olcsóbb a szennyezés-csökkentés, de a teljes kibocsátás is csökkeni fog
- a vállalat számára olcsóbb lesz az előírások betartása, ugyanakkor nincs ok a szennyezés további csökkentésére
- az innováció költségei miatt növekedni fog a szennyezési szint
- nem mozdul el a szennyezés-elhárítási határköltség görbe, ezért nincs közvetlen hatás

Válassza ki az alábbi felsorolásból a kizárólag a közvetlen előírásokat tartalmazó pontot!

- emissziós határérték, immissziós határérték, termelési technológiára vonatkozó előírás, termék tulajdonságaira vonatkozó előírás

- termék tulajdonságaira vonatkozó előírás, környezeti adó, emissziós határérték, immissziós határérték
- környezetvédelmi hozzájárulás, környezetterhelési díj, emissziós határérték, immissziós határérték
- emissziós határérték, immissziós határérték, szennyezés kiegyenlítés, letéti díj

Válassza ki az alábbiak közül melyik fogalomra illik a következő meghatározás! A károkozással kapcsolatos biztosítás kétféle lehet:

- A károsult kockázatát növelő környezeti károk elleni biztosítás és a szennyező kockázatát növelő környezeti felelősségbiztosítás
- A károsult kockázatát csökkentő környezeti károk elleni biztosítás és a szennyező kockázatát csökkentő környezeti felelősségbiztosítás
- A szennyező kockázatát csökkentő környezeti károk elleni biztosítás és a károsult kockázatát csökkentő környezeti felelősségbiztosítás
- A károsult kockázatát csökkentő környezeti károk elleni biztosítás és a szennyező kockázatát növelő környezeti felelősségbiztosítás

A környezethasználat hatékony szintjét célzó Pigou-i és Coase-i elmélet között az a különbség, hogy...

- a Coase-féle megoldás állami beavatkozásokon alapul, a Pigou-i pedig a gazdasági szereplők önkéntes együttműködésén.
- a Pigou-i megoldás során a környezethasználat hatékony szintjét a hatóság (kormányzat, önkormányzat) írja elő, a Coase-féle megoldás pedig a gazdasági szereplők önkéntes együttműködésén alapul, ebben az esetben nincs szükség állami szerepvállalásra.
- más az állam szerepe a beavatkozásban: a Pigou-i megoldás során az állam számítja ki és érvényesíti a környezethasználat optimumát, a Coase-féle megoldás során a környezettel kapcsolatos jogok valamilyen kezdeti kijelölése - megfelelő intézményi környezet kialakítása - az állam feladata.
- mindkét esetben az állam (önkormányzat) állapítja meg a környezethasználat hatékony szintjét, de aztán a Pigou-i megoldás gazdasági ösztönzőket és közvetlen előírásokat alkalmaz, a Coase-féle megoldás pedig felelősségi szabályokat és a tulajdonjog kijelölését alkalmazza.

Felelősségi szabályok (kártérítés) alkalmazása során a környezethasználatok adott, egyedi esetében a használat optimális szintjét ..

- az érintett felek (szennyezők és szennyezettek) közötti önkéntes magánalku határozza meg
- bírósági eljárás (döntés) határozza meg
- környezetvédelmi hatósági döntés határozza meg
- a törvényalkotó jogszabályban határozza meg.

A fogalmazható kibocsátási engedélyek rendszere akkor lehet a Coase-tétel logikája szerinti szabályozás, ha:

- a kibocsátási engedélyek szennyezők közötti allokációjáról a bíróság dönt,
- a szennyezési jogok piacán a kibocsátási engedélyek vásárlója a szennyezési jogokkal való kereskedelemben részt vevők közül bárki lehet.
- a kibocsátási engedély szerinti szennyezési szint túllépéséért a szennyező kártérítést fizet.
- a kormányzat szennyezési jogokkal való kereskedés tranzakciós költségeit csökkentő megoldásokat vezet be.

Felelősségi szabályok alkalmazása során a környezethasználatok adott, egyedi esetében a használat optimális szintjét...

- az érintett felek (szennyezők és szennyezettek) közötti önkéntes magánalku határozza meg.
- környezetvédelmi hatósági döntés határozza meg.
- bírósági eljárás(döntés) határozza meg.
- a törvényalkotó jogszabályban határozza meg.

Válassza ki a helyes meghatározást az alábbiak közül! A környezetterhelési díj fizetését...

- jogszabályi kényszer írja elő, ténylegesen a környezetbe bocsátott szennyezőanyag mennyiségén alapul.
- piaci kényszer alapján fizetik az érdekeltek egymásnak, a többletkibocsátás értékesíthető.
- jogszabályi kényszer írja elő, az előállított termékek mennyisége alapján.
- piaci kényszer alapján fizetik az érdekeltek egymásnak.

A környezetszennyezési problémák megoldását célzó Pigou-i és Coase-i elmélet között az a különbség, hogy..

- a Pigou-i megoldás igényli az állami beavatkozást, a Coase-féle megoldás pedig a gazdasági szereplők önkéntes együttműködését.
- a Coase-féle megoldás az állami beavatkozáson alapul, a Pigou-i pedig a gazdasági szereplők önkéntes együttműködésén.
- más-más állami beavatkozást igényelnek: a Pigou-i megoldás adók, díjak kivetését jelenti, a Coase-fél megoldás a környezethasználat korlátait jogszabályokban fekteti le.
- más-más állami beavatkozást igényelnek: a Pigou-i megoldás szennyezés hatékony szintjeinek kormányzati kiszámításán és érvényesítésén alapul, a Coase-féle megoldáshoz a kormánzatnak a szennyezéssel kapcsolatos jogokat kell tisztáznia.

A szennyezőanyag-kibocsátás hatékony (optimális) szintje az a mennyiség, ahol...

- a szennyezés még éppen nem okoz visszafordíthatatlan ökológiai humánegészségügyi károkat.
- a kibocsátó még éppen nem sérti meg a környezetvédelmi előírásokat.
- a környezeti(externális) határköltés egyenlő a szennyezéselhárítás határköltésével vagy a termelés nettó határhasznával.
- a termelés ökológiai lábnyoma éppen egyenlő a biokapacitás nagyságával

A kártérítési jog környezeti alkalmazásának korlátja, hogy

- a bíróságok elvileg sem tudják meghatározni a természetben okozott kár pénzben kifejezett nagyságát.
- a természeti környezet nem jogképes
- egy esetleges kártérítéssel eleve nem ösztönözhetőek a potenciális károkozók a kár megelőzésére.
- ha a szennyezés és a kár létrejötte között hosszú idő telik el, lehet, hogy a szennyezőt már nem lehet felelősségre vonni.

Ronald Coase elméletének lényege, hogy

- a tranzakciós költség sokszor lehet nulla.

- a tranzakciós költség egyes esetekben lehet nulla, s ezekben az esetekben a Pigou-féle szabályozás felesleges.
- a tranzakciós költségek általában nem nulla értékűek, és szinte soha nem is csökkenthetőek.
- a tranzakciós költségek általában nem nulla értékűek, de megfelelő intézményrendszer kialakításával csökkenthetőek.

Környezeti szabályozásra azért van szükség, mert..

- a klímaváltozás, a biodiverzitás csökkenése és más környezeti katasok immár súlyos következményekkel fenyegetnek.
- a piaci kudarcok miatt a piaci szereplők tevékenységei nyomán a környezethasználat hatékony szintje nem alakul ki automatikusan.
- a környezetszennyező vállalatok törekvése a minél nagyobb profit elérésére akadályozza az önkéntes környezetszennyezés-csökkentést.
- a modern jóléti államok polgárai egyre több közjót szolgáló beavatkozást várnak el a kormányzatoktól.

Válassza ki, hogy az alábbiak közül melyik fogalomra illik a következő meghatározás: a termékkel együtt felszámított, és a termék visszaváltásakor a forgalmazónak, illetve a termék visszaváltójának maradéktalanul visszafeizetett díj

- kibocsátási (környezetterhelési) díj
- környezeti teljesítés
- betétdíj
- termékdíj

Változatlan termelési technológiák mellett a szennyező gazdasági szereplőknek lehetőségük van a szennyezés csökkentésére...

- ha csökkentik a termelésüket vagy pótlólagos környezeti technológiát vezetnek be, miközben csökken a profitjuk vagy növekednek a termelési költségeik.
- ha csökkentik a termékük előállított mennyiségét, s közben a profitjuk nem csökken.
- ha pótlólagos szennyezés-visszafogó technológiát kezdenek alkalmazni, s közben a termelési költségeik változatlanok maradnak.
- ha az állam támogatással kompenzálja a szennyezés-elhárítás többletköltségeit.

Ha a környezetszennyezést pótlólagos technológiai változással csökkentjük, akkor ennek gazdasági értékelésére alkalmas mennyiség

- a szennyezés határkára.
- a szennyezésselhárítás határköltsége.
- a technológiai fejlesztés határköltsége.
- a termelés nettó határhaszna.

Egy környezetszennyezéssel kapcsolatban tudjuk, hogy (1) az érintett felek száma rendkívül nagy, (2) a szennyezés hatása időben késleltetve jelentkezik, és (3) a szennyezés által okozott externális kár értéke rendkívül nagy (a MEC függvény "meredek"). Ezen feltételek között az alábbi környezetpolitikai beavatkozási eszközök közül a következőt érdemes választani:

- jogallokálás
- gazdasági ösztönző

- közvetlen előírás
- felelősségi (pl. kártérítési) szabály

A "gyenge" (más néven: hatékonysági) Coase-tétel szerint a felek szabad alkujában létrejövő végeredmény akkor lesz Pareto-hatékonyság, ha

- a tranzakciós költség nem nulla, de az alkuban résztvevők jogai pontosan szabályozottak és ismertek.
- a tranzakciós költség nulla, továbbá az alkuban résztvevők jogai pontosan szabályozottak és ismertek, valamint vagyoni hatás nem jelentkezik.
- a tranzakciós költség nulla, továbbá az alkuban résztvevők jogai pontosan szabályozottak és ismertek.
- a tranzakciós (határ)költség nem nagyobb a szennyezés-csökkentés (határ)költségével.

A Pigou-i adó bevezetése után szennyezéssel, illetve az adóval érintett termék piacán (ha egyidejűleg más változás nincs)...

- a keresleti görbe felfelé tolódik el.
- a keresleti görbe lefele tolódik el.
- a kínálati görbe lefele tolódik el.
- a kínálati görbe felfelé tolódik el.

A normatív Coase-tétel szerint szerződések (alkuk) megkötésével kapcsolatos jogszabályok rendszerét úgy kell kialakítani, hogy

- a tranzakciós költség negatív értéket vegyen fel.
- a tranzakciós költség nullára csökkenjen.
- a tranzakciós költség olyan szintre csökkenjen, ami még éppen nem hiúsítja meg az alkut.
- a tranzakciós (határ)költség olyan szintre csökkenjen, ami még nem nagyobb a szennyezéscsökkentési (határ)költségnél.

Válassza ki az alábbi felsorolásból a kizárólag a közvetlen előírások hátrányai tartalmazó pontot!

- A normaérték megállapítása költséges, normaérték alatt is ösztönöznek további kibocsátás csökkentésére, alkalmazásuk adminisztrációs költsége magas.
- A normaérték megállapítása költséges, a társadalmi átlagértékeket jelentő normák nem ösztönöznek a kibocsátás csökkentésre a norma teljesítésén túl, alkalmazásuk adminisztrációs költsége magas.
- A normaértékek betartása ellenőrizhető, alkalmazásuk az érintettre nézve azonos hatású, a társadalmi átlagértékeket jelentő normák nem ösztönöznek kibocsátás csökkentésre a norma teljesítésén túl.
- A normaérték megállapítása költséges, betartásuk ellenőrizhető, alkalmazásuk alacsony adminisztrációs költséggel jár.